

# Krystallklar

Omarbetad: 2019.04.24

## AVSNITT 1: NAMNET PÅ ÄMNET/BLANDNINGEN OCH BOLAGET/FÖRETAGET

### 1.1 Produktbeteckning

Kemikalienamn	Krystallklar
Artikel-nr	<b>83100</b>
Ersätter säkerhetsdatablad från	2017-08-18
Version nummer	3.1

### 1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som det avråds från

Användning	Skyddar glas mot kalk (impregnering).
Användningar som det avråds från	Bör inte användas för annat ändamål än de användningar som produkten är avsedd för.

### 1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatablad

Leverantör	Norengo Norge AS Teglverksveien 99 3057 Solbergelva Norge Telefon: +47 66 99 55 33 Fax: +47 66 99 55 32 <a href="http://www.norengo.no/">http://www.norengo.no/</a>
E-post	<a href="mailto:arne@norengo.no">arne@norengo.no</a>
Ansvarig	Norengo Norge AS
Distributör	Leijma AB Telefon: +46 (0)303 94060 <a href="http://www.leijma.se">www.leijma.se</a>
Utarbetad av	Sensor Chemcontrol AS - Beate Karlsen
1.4 Telefonnummer för nödsituationer	<b>Giftinformationscentralen: 010-4566700</b>

## AVSNITT 2: FARLIGA EGENSKAPER

### 2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen

Klassificering enligt 1272/2008EC	Flam Liq 2; H225 Eye Irrit 2; H319 STOT SE 3; H336
-----------------------------------	--

### 2.2 Märkningsuppgifter

#### Piktogram



Signalord Fara

Faroangivelse Innehållet i förpackningen överstiger inte 125 ml, märkning med färo- och säkerhetsfraser kan därför minskas (minskad märkning). Se "Förordning om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar (CLP)", bilaga I, avsnitt 1. 5. 2.  
Minskad märkning:  
H336 Kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad.

#### Skyddsangivelser

Allmänna	P101 Ha förpackningen eller etiketten till hands om du måste söka läkarvård. P102 Förvaras oåtkomligt för barn.
----------	--

# Krystallklar

Forts. från föreg. sida

Omarbetad: 2019.04.24

Ämnen på etiketten

Isopropanol

2.3 Andra faror

Kemikalie uppfyller inte kriterierna för PBT eller vPvB i enlighet med REACH bilaga XIII.

## AVSNITT 3: SAMMANSÄTTNING/INFORMATION OM BESTÅNDSDELAR

### 3.2 Blandningar

Beståndsdel	Identifiering	Klassificering	Note	Vikt-%
Isopropanol	Reach nr: 01-2119457558-25 Ec/Nlp nr: 200-661-7 Cas nr: 67-63-0 Index nr: 603-117-00-0	Flam Liq 2; H225 Eye Irrit 2; H319 STOT SE 3; H336	9a,Æ	60 - 100

#### Kodförklaring

Flam Liq 2: Brandfarliga vätskor.  
Eye Irrit 2: Allvarlig ögonskada/ögonirritation.  
STOT SE 3: Specifik organototoxicitet - enstaka exponering.  
Förklaring till relevanta farofraser finns under rubrik 16.

#### Ingredienskommentar

Klassificeringen gäller för vart ämne, inte för produkten som helhet.  
Alla koncentrationer är angivna i viktprocent.

Note 9a: Ämnet är harmoniserad och klassificering hämtas från ECHA (European Chemicals Agency) C&L Inventory database.

Anmärkning Æ: Ämne har en gränsvärde.

## AVSNITT 4: ÅTGÄRDER VID FÖRSTA HJÄLPEN

### 4.1 Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen

#### Inandning

Läkarhjälp vid andningsbesvär. Frisk luft, värme och vila, helst i bekväm halvsvettande ställning. Om personen slutat andas, ges konstgjord andning. Sörj för fria luftvägar.

#### Hud

Tag av nedstänkta kläder och skor. Skölj och tvätta huden noggrant med tvål och vatten. Uppsök läkare om irritationen kvarstår.

#### Ögon

Skölj genast med mycket vatten i flera minuter (håll ögonlocken brett isär, avlägsna eventuella kontaktlinser). Kontakta läkare om besvär kvarstår.

#### Förtäring

Ge något att dricka, som vatten, mjölk, juice. Framkalla inte kräkning. Ring GIFTINFORMATIONCENTRALEN för riskbedömning i varje enskilt fall.

### 4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda

Kan orsaka dåsighet eller yrsel.  
Ögonkontakt: Övergående irritation.  
Hudkontakt: avfettning, hudsprickor, eksem, rodnad och eventuellt irritation.  
Inandning: Irritation i luftvägar / lungor. Överexponering kan orsaka huvudvärk, trötthet, illamående, kräkningar, medvetslöshet, berusning.

### 4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs

Vid olycka eller sjukdomskänsla, kontakta omedelbart läkare, visa upp instruktioner eller säkerhetsdatablad om det är tillgängligt.

## AVSNITT 5: BRANDBEKÄMPNINGÅTGÄRDER

### 5.1 Släckmedel

#### Lämpliga släckmedel

Vattendimma, skum, koldioxid och pulver.  
Använd släckningsmedel lämpligt för de villkor och miljöer.

#### Olämpliga släckmedel

Undvik riktad vattenstråle vid släckningsarbetet.

### 5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra

Avger brännbara ångor som kan bilda explosiv blandning med luft. Vid brand utvecklas kolmonoxid, koldioxid, kväveoxider och svart rök. Observera risken för bildning av giftiga gaser.

### 5.3 Råd till brandbekämpningspersonal

Brandmanskap måste använda standard skyddsutrustning med brandsäker jacka, hjälm med ansiktsskydd, handskar, gummistövlar och rökdykarapparat i trånga utrymmen. Användning av andningskydd med friskluftstillförsel rekommenderas.

# Krystallklar

Forts. från föreg. sida

Omarbetad: 2019.04.24

## AVSNITT 6: ÅTGÄRDER VID OAVSIKTLIGA UTSLÄPP

### 6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer

Bara utbildad personal bör utföra upprensning vid utsläpp. Håll människor och djur borta från förorenat område. Avlägsna alla antändningskällor om det kan göras på ett säkert sätt. Förvaras åtskilt från antändningskällor - Rökning förbjuden. Andningsskydd: det kan vara halv eller full andningsmask med filter för organiska ångor eller en fristående andningsutrustning beroende på storleken på utsläppet och potentiell exponering grad.

### 6.2 Miljöskyddsåtgärder

Undvik utsläpp till miljön. Produkten dispergeras snabbt till ofarliga mängder.

### 6.3 Metoder och material för inneslutning och sanering

Absorberas med avsett material och samlas upp. Levereras till närmaste mottagningsstation för destruering.

### 6.4 Hänvisning till andra avsnitt

Se avsnitt 7 för information om säker hantering.  
Se avsnitt 8 för information om personlig skyddsutrustning.  
Se avsnitt 12 för information om ekologi.  
Se avsnitt 13 för avfallshantering.

## AVSNITT 7: HANTERING OCH LAGRING

### 7.1 Skyddsåtgärder för säker hantering

Sörj för god ventilation.  
Förhindra gnistbildning till följd av statisk elektricitet. Sörj för god ventilation under arbetets gång. Använd trycklufts- eller friskluftsmask i trånga utrymmen. Använd explosionssäker elektrisk/ventilations-/belysnings-utrustning. Använd lämpliga skyddshandskar. Hanteras i samsvar med god hygien och säkerhetspraxis. Bruksanvisning skall följas för att uppnå säker användning och bästa resultat. Undvik inandning av ångor.

### 7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet

Förvaras inlåst. Produkten är brandfarlig och skall inte utsättas för öppen låga. Undvik oxiderande ämnen. Förpackningen förvaras på väl ventilerad plats. Förvaras oåtkomligt för barn. Förpackningen förvaras väl tillsluten. Bör lagras stående och i originalförpackning.

### Speciella egenskaper och risker

Produkten används bara i utrymmen där alla antändningskällor är borta.

### 7.3 Specifik slutanvändning

Skyddar glas mot kalk (impregnering).

## AVSNITT 8: BEGRÄNSNING AV EXPONERINGEN/PERSONLIGT SKYDD

### 8.1 Kontrollparametrar

Beståndsdel	Einecs nr	CAS nr	Nivågränsvärde		Korttidsvärde		Ref.	Anm.	År
			mg/m <sup>3</sup>	ppm	mg/m <sup>3</sup>	ppm			
Isopropanol	200-661-7	67-63-0	350	150		600	Svenska	V	1989

### Gränsvärden anmärkning

Referens svenska: Gränsvärden för luftföroreningar i arbetsatmosfären. Hämtad från Sveriges officiella lista över yrkeshygieniska gränsvärden.

### Derived no effect level (DNEL)

#### Isopropanol

		Akut lokal effekt	Akut systemisk effekt	Kronisk lokal effekt	Kronisk systemisk effekt
Arbetstagar	-inandning				
Konsumenter	-inandning				89 mg/m <sup>3</sup>
	-hudkontakt				319 mg/kg bw/day
	-oral				26 mg/kg bw/day

### 8.2 Begränsning av exponeringen

#### Förebyggande åtgärder

Mekanisk ventilation och punktutsug kan behövas.  
Sunt förnuft och säkerhetsregler skall alltid användas vid hantering av kemikalier. Sörj för att emballaget er riktigt märkt för att förebygga exponering eller felaktig användning. Sörj för god arbetshygien. Sörj för användelse av angiven skyddsutrustning och skyddskläder. Sörj för tillräckligt utsug och god ventilation på arbetsplatsen. Undvik kontakt med ögon och hud.

#### Andningsskydd

Andningsskydd krävs normalt inte.  
Andningsskydd med gas och ångfilter mot organiska gaser kokande över 65 ° C klass 1, typ A1 med filterfärg brun, enligt standard (NS-EN-14387), eller friskluft övertrycksmask enligt standard (EN-137, EN-270).  
Andningsskydd måste alltid användas när luftföroreningen överstiger yrkeshygieniska gränsvärden.  
Andningsskydd med gasfilter kan endast användas i kombination med goda rutiner för anpassning och

# Krystallklar

Forts. från föreg. sida

Omarbetad: 2019.04.24

	filterbyte.
Ögonskydd	Bär godkända skyddsglasögon. Ögonspolningsutrustning skall finnas tillgänglig, helst också duschmöjlighet. Ögonskydd skall uppfylla EN 166 standarden.
Skyddshandskar	Skyddshandskar av nitril, neopren eller PVA kategori 3 i enlighet med standarden NS-EN374-3 rekommenderas. All information om specifika handskar är baserad på tillgänglig litteratur eller information från skyddshandsketillverkare. Handskelämplighet och genombrottsid kan variera beroende på de specifika användningsförhållandena. Kontakta handsketillverkaren för specifika råd om handske och genombrottsider för din användning. Kontrollera och eventuellt byt ut slitna eller skadade handskar. Om kontakt med underarmarna är sannolikt, använd handskar med manschetter. CE normerna EN420 och EN374 ger allmänna krav och förteckningar över handsketyper.
Skyddskläder	Använd lämpliga skyddskläder.
Annan information	Det är god industriell hygienpraxis att undvika hudkontakt mest möjligt. Undvik användning av ringar, klocker, etc. som produktet kan fästa sig på och förorsaka hudreaktioner. Skyddscrem kan hjälpa till att skydda utsatta hudområden, men kan inte ersätta handskar. Tag bort förorenade kläder för att undvika hudkontakt. Tvätta huden och påför fet hudcrem. Håll god ordning. Speciella hygieniska åtgärder: Praktisera god personlig hygien såsom tvättning efter kontakt med produkten och innan ätning, drickning eller rökning. Tvätta regelmässigt arbetskläder och skyddsutrustning. Kasta arbetskläder och skor som inte kan tvättas rena.

## AVSNITT 9: FYSIKALISKA OCH KEMISKA EGENSKAPER

### 9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper

Form/tillstånd	Vätska.
Färg	Klar.
Lukt	Inte känt
Luktgräns	Luktgränsen är subjektiv och otillförlitlig för att varna om en eventuell överexponering.
pH koncentration	Ej relevant - inga ingredienser med extremt pH
Smältpunkt	-89.5 - -88.5 °C (Isopropanol, note B)
Kokpunkt	82 °C (@101.325 Pa) (Isopropanol, note B)
Flampunkt	18.3 °C
Relativ förångningshastighet	Okänd (test eller mätning er inte utförd av leverantören)
Brandfarlighet (fast form, gas)	Ej relevant på grund av kemikalieformen eller tillståndet
Explosionsgränser	Icke explosiv (Isopropanol, note B)
Ångtryck	Okänd (test eller mätning er inte utförd av leverantören)
Ångdensitet	Okänd (test eller mätning er inte utförd av leverantören)
Relativ densitet	0.8 - 785.5 (@ 20°C) (Isopropanol, note B)
Löslighet vatten	100% (Lättlöslig)
Fördelningskoefficient n-oktanol/vatten	0.05 vid 25 °C (Isopropanol, note B)
Självantändningstemperatur	399 °C (@101.325 Pa) (Isopropanol, note B)
Sönderdelningstemperatur	Okänd (test eller mätning er inte utförd av leverantören)
Viskositet	0.576 - 4.619 (dynamic - mP s) (Isopropanol, note B)
Explosiva egenskaper	Okänd (test eller mätning er inte utförd av leverantören)
Oxiderande egenskaper	Okänd (test eller mätning er inte utförd av leverantören)
9.2 Annan information	De fysikaliska och kemiska egenskaper som anges i avsnitt 9.1 gäller för produkten och inte för ingredienserna, om inget annat anges. Note B: Informationen taget från ECHA 'Brief Profile'

## AVSNITT 10: STABILITET OCH REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet	Stabil under normale forhold.
10.2 Kemisk stabilitet	Stabil under normala förhållanden.
10.3 Risken för farliga reaktioner	Inte känt

## Krystallklar

Forts. från föreg. sida

Omarbetad: 2019.04.24

10.4 Förhållanden som ska undvikas	Undvik öppen eld, gnistbildning och andra former för antändningskällor.
10.5 Oförenliga material	Undvik starkt oxiderande ämnen.
10.6 Farliga sönderdelningsprodukter	Vid brand frigörs CO <sub>2</sub> , CO och andra farliga gaser.

## AVSNITT 11: TOXIKOLOGISK INFORMATION

## 11.1 Information om de toxikologiska effekterna

För ingrediens	<b>Isopropanol</b>
LD50 oral	5050 mg/kg (Råtta)
Referanse	Gigiena i Sanitariya. For English translation, see HYSAAV. Vol. 43(1), Pg. 8, 1978.
LD50 dermal	12800 mg/kg (Kanin)
Referanse	Raw Material Data Handbook, Vol.1: Organic Solvents, 1974. Vol. 1, Pg. 100, 1974.
Akut toxicitet	Det finns risk för allvarlig förgiftning när man tar 0,5 ml isopropanol per kg kroppsvikt (för ett barn på 10 kg motsvarar detta ca 7,5 ml av en produkt med 70% isopropanol). Illamående, kräkningar. Trötthet, ostadighet, geni, suddigt tal. I allvarliga fall: lågt blodtryck, andningssvårigheter, medvetslöshet.
Frätande/irriterande på huden	Torkar ut huden, risk för sprickbildningar och eksem.
Allvarlig ögonskada/ögonirritation	Allvarlig ögonirritation.
Luftvägs-/hudsensibilisering	Ingen av de kemikalier som anges i avsnitt 3 är klassificerade som allergiframkallande.
Mutagenitet i könsceller	Ingen av de kemikalier som anges i avsnitt 3 är klassificerade som DNA-skadande (mutagena).
Cancerogenitet	Ingen av de kemikalier som anges i avsnitt 3 är klassificerat som cancerframkallande.
Reproduktionstoxicitet	Ingen av de kemikalier som anges i avsnitt 3 är klassificerat som reproduktionsstörande.
Specifik organtoxicitet – enstaka exponering	Kan orsaka däsighet eller yrsel.
Specifik organtoxicitet – upprepad exponering	Långvarig exponering med symptom på att hjärnan har påverkats, kan i vissa fall ge bestående hjärnskador.
Fara vid aspiration	Under normal användning, är inga hälsoeffekter förväntat.
Annan information	Sannolik exponeringsväg: Hudkontakt. Inandning av ångor. Förtäring.

## AVSNITT 12: EKOLOGISK INFORMATION

12.1 Toxicitet	Ingen känd ekotoxikologisk effekt.
För ingrediens	<b>Isopropanol</b>
LC50	9640 mg/l (Fisk 96 timmar)
Referanse	Brooke, L.T., D.J. Call, D.L. Geiger, and C.E. Northcott 1984. Acute Toxicities of Organic Chemicals to Fathead Minnows ( <i>Pimephales promelas</i> ), Vol. 1. Center for Lake Superior Environmental Stud., Univ. of Wisconsin-Superior, Superior, WI :414
12.2 Persistens och nedbrytbarhet	Lösningsmedlen förväntas att vara potentiellt biologiskt nedbrytbart. Lösningsmedlen oxideras snabbt genom fotokemisk reaktion i luften.
12.3 Bioackumuleringsförmåga	Ingen bioackumulering är indikerad. Det förväntas inga skadliga långtidseffekter på vattenorganism.
12.4 Rörligheten i jord	Lösligt i vatten.
12.5 Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen	Kemikalien uppfyller inte kriterierna för PBT eller vPvB i enlighet med REACH bilaga XIII. Denna produkt är inte i sig och inte innehåller ett PBT eller vPvB.
12.6 Andra skadliga effekter	Förorenar luften under normala förhållanden vid utsläpp av lösningsmedelsångor.

## AVSNITT 13: AVFALLSHANTERING

## 13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Avfallsgrupp	EWC: *20 01 13 solvents. EWC anses av slutanvändarna. Angivande EWC-koder är ändamål. Kontrollera alltid avfallskod med tanke på det aktuella läget för produkten. De slutliga avfallsgrupper och koder måste bestämmas av användaren, baserat på den faktiska användningen av produkten.
Emballage	EWC: 15 01 10 Förpackningar som innehåller rester av eller som är förorenade av farligt avfall.

## Krystallklar

Forts. från föreg. sida

Omarbetad: 2019.04.24

Annan information	Produkten får ej släppas ut i avlopp, vattendrag eller grundvatten.
-------------------	---

## AVSNITT 14: TRANSPORTINFORMATION

14.1 UN-nummer	UN 1219
14.2 Officiell transportbenämning	
Benämning	ISOPROPANOL
IMDG proper shipping name	ISOPROPANOL
14.3 Faroklass för transport	
Etikett	3
ADR/RID klass	3
ADR/RID klassificeringskod	F1
ADR/RID farlighetsnummer	33
IMDG klass	3
IATA klass	3
14.4 Förpackningsgrupp	II
14.5 Miljöfaror	n/a
14.6 Särskilda försiktighetsåtgärder	n/a
14.7 Bulktransport enligt bilaga II till MARPOL 73/78 och IBC-koden	n/a

## AVSNITT 15: GÄLLANDE FÖRESKRIFTER

15.1 Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö	<p>KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EU) 2017/776 av den 4 maj 2017 (ATP10).</p> <p>KIFS 2005:7 om klassificering och märkning.</p> <p>KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EU) 2015/830 av den 28 maj 2015 om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach)</p> <p>EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006.</p> <p>MSBFS 2018:6 föreskrifter om transport av farligt gods på järnväg (RID-S)</p> <p>MSBFS 2018:5 föreskrifter om transport av farligt gods på väg och i terräng (ADR-S)</p> <p>Hygeniska gränsvärden (AFS 2018:1)</p> <p>ECHA (European Chemicals Agency) C&amp;L Inventory database.</p> <p>KIFS 2017:7 om kemiska produkter och biotekniska organismer</p> <p>Avfallsförordningen (SFS 2011:927)</p>
A-nr	553344-3
15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning	En bedömning av kemikaliesäkerheten (exponeringsscenario) finns för en eller flera av ingredienserna i produkten.
Annan information	Klassificering av denna produkt lämnas på basis av tillgänglig information från leverantören.

## AVSNITT 16: ANNAN INFORMATION

Betydelse av faro- och riskfraser angivna i sektion 3	<p>H225 Mycket brandfarlig vätska och ånga.</p> <p>H319 Orsakar allvarlig ögonirritation.</p> <p>H336 Kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad.</p>
---	--

# Krystallklar

Forts. från föreg. sida

Omarbetad: 2019.04.24

Hänvisningar till viktig litteratur  
och datakällor

Säkerhetsdatablad från leverantören.

Förkortningar i dokumentet

n/a - Ingen relevant information.  
vPvB - very Persistent and very Bioaccumulative (require special attention under REACH).  
STOT - Toxisk effekt på vissa organ.  
PBT - Persistent, Bioaccumulative and Toxic.  
LD50 - Mängden av en kemikalie som ges till en viss grupp försöksdjur leder till dödsfall på 50%.  
LC50 - Koncentrationen av en kemikalie i luft eller vatten som för en viss grupp försöksdjur leder till 50% dödsfall under en viss tidsperio.  
EWC - europeiska avfallsförteckningen.  
Bw/day - body weight / day (kroppsvikt per dag).

Utgiven första gång

2017-06-01

Annan information

Reviderad och kvalitetssäkrad av:  
Sensor Chemcontrol AS  
Storgata 30  
3611 Kongsberg  
Norge  
Tel: 32 77 06 60  
E-post: helpdesk@sensor.as.

--- SÄKERHETSATABLAD enligt kommissionens förordning (EC) 1272/2008 och (EU) 2015/830 ---